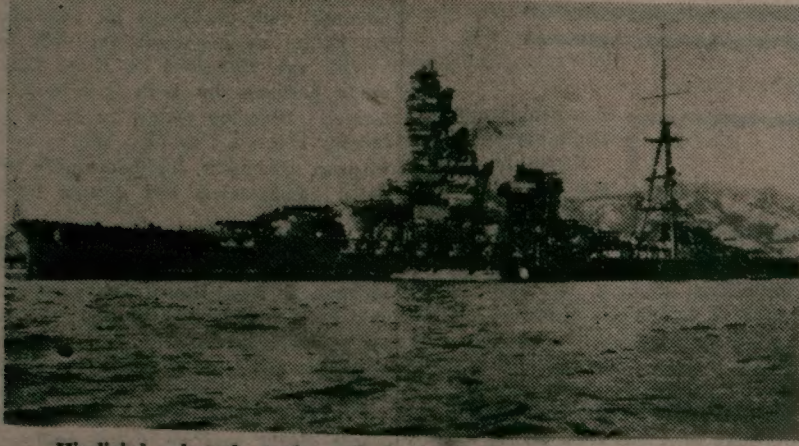

6 inci sayı, Dr. Yavuz Abadanın „Lozanın mâna ve değeri“ başmakalesi; İ. ORHON'un „Ne için? Mukaddes Harbimiz“ sayan dikkat makalesi; Ahmed Kutsal Tezerin „Şehirde köylü“ yazısı ile daha birçok telif ve tercüme, fikir, san'at ve edebiyata ait yazı ve şiirlerle çok olgun bir şekilde çıkmıştır.

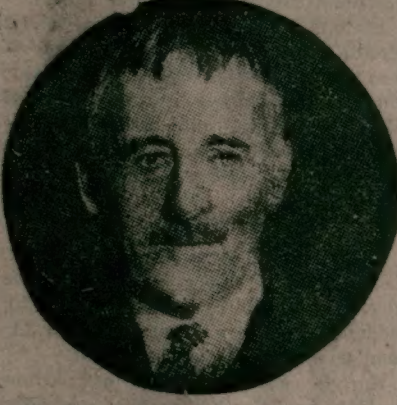
Not: Her vilâyetimizde „Türkiye Yayınevi“ bayilerinden temin edilebilir. Fiyatı 7,5 Kr.

Hindicini sularında toplanmağa başlayan Japon donanmasının en yeni ve ağır cüzütamlarından Hyuga zırhlısı

Amerikanın Avrupa ile alâkası

Amerika âlem nizamının kendi sözü dinlenmeksin uluorta bozulmasına haklı olarak muarızdır. İşte Amerikanın Avrupa ile, Avrupanın şimdiki harbiyle ve onun sulhile her gün artarak giden alâkası bu hayati sebeplerden ileri geliyor. Mesele sadece bir İngilterenin yıkılması tehlikesine inhisar etmiyor. Amerika açık görüşlü ki eğer bugün kendisi dikkatli davranmazsa bazı devletlerin tutumuna göre dünya ve binnetice Amerika da yıkılacaktır.

Bir âyanın yaptığı hareketi hiyanet olarak tasvif eden Amerika Harbiye Nazırı Stimson

Amerikada askerlik uzatılıyor

Bir Âyan azası buna muhalefet için 1 milyon askere mektub göndermiş!

Willkie "Hürriyetin müdafaası müsbet olmalı ve Hitlerin beklemediği bir zamanda karşısına çıkmalıyız,, diyor

Vaşington 25 (a.a.) — Fevkalâde ahval için kongrenin kabul edeceği müddet zarfında seçme sınıflara ayrılmış millî muhafızlar ve ihtiyatların hizmette kalmalarına müteallik kanun projesi âyan meclisi harbiye encümenine verilerek üzere Harbiye Nezareti tarafından hazırlanmıştır.

Bir Amerikan Âyanının garib teşebbüsü

Vaşington 25 (a.a.) — Harbiye Nazırı Stimson, dünki gazeteciler toplantısında beyanatta bulunarak demiştir ki:

— Âyandan Wheeler ordu subay ve askerlerine kartpostallar göndererek Amerikanın harbe girmesine mâni olmalarını bunlardan istemiştir. Fikrimce bu teşebbüs, eğer ihanet değilse bile her halde, Amerika aleyhine yapılan bozguncu faaliyete temas eden bir harekettir. Kartpostallara pul yapıştırılmamış yalnız Wheeler'in markaları konulmuştur.

Bu bir milyon kartpostal devlete aid matbaalarda üzerlerine devlet hesabına tabedilmemiştir damgası konulmuştur. Askerlere yapılan bu gibi hitabalar, General Marshall'ın „bozgunculuğu“ ismini verdiği hareketler nev'indendir. Filhakika son günlerde General Marshall (Arkası sahife 3 sütun 3 te)

Japon ordusu Hindiciniyi işgale başladı

Bütün memleketin istilâsı 29 temmuzda yapılacak

M. Eden'in nutku

“Yeni Japon tecavüzü karşısında Amerika ile müştereken tedbirler alınmıştır,,

Hanol 25 (a.a.) — Röyter: Gayriresmî bir membadan öğrenildiğine nazaran Japonlar, cenub Hindicinisinde tayyare meydanları ve üsleri işgal etmekte ve garnizonlar tesis etmektedirler.

Muhtemel olarak işgal filen 29 temmuzda yapılacaktır.

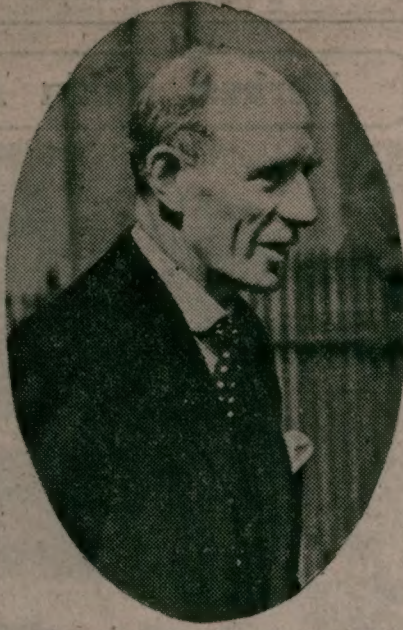
Vişi boyun eğiyor

Vişi 25 (a.a.) — Vişnin iyi haber alan mahfilleri, Hindicini hakkındaki Fransız - Japon görüşmelerinin dostane (Arkası sahife 3 sütun 5 te)

Garbda hava harbi şiddetlendi

Almanlar yeniden hava takviye kuvvetleri gönderdiler

Bir günde 30 Alman avcı layyaresi düşürüldü

Önümüzdeki aylarda Berlin'de Londra'ya benzetileceğini söyleyen Lord Halifax

Londra 25 (a.a.) — Şark cephesinden garba Alman hava takviye kuvvetleri geldiğine dair „The Aeroplanes“ mecmuasının verdiği haber dün öğleden sonra elde edilen malumatla teyidi edilmektedir.

Filhakika İngiliz pilotları işgal altındaki topraklara gündüzün uçuşları son aklınarda evvelce hiç görülmedik miktarda Messerschmittlerle karşılaşılmıştır.

30 Alman avcısı düşürüldü
Londra 25 (a.a.) — Geçen gece İngiliz tayyarelerinin Almanyaya karşı (Arkası sahife 3 sütun 6 da)

Sovyetlerin meşhur süvari fırkalarına mensub bir öncü müfreze, bir nehri geçmeden evvel tarassud noktasında..

Sovyet harb tebliği

Vaziyette bir değişiklik olmadı

Cepheye yeni gelen beşinci Alman piyade tümeni imha edildi

Moskovaya yapılan son Alman akını üç buçuk saat sürdü

Moskova 25 (a.a.) — Dün akşamki Sovyet tebliği:

24 temmuz günü Porkof, Smolensk ve Zitimir istikametlerinde çok şiddetli muharebeler olmuştur. Cephenin diğer mntakalarında ve istikametlerde hiç bir büyük muharebe kaydedilmemiştir. Smolensk istikametinde mühim düşman kuvvetlerinin taarruzuna mukavemet eden küt'alarımız cepheye yeni gelen beşinci Alman piyade tümenini tamamilen imha etmişlerdir.

Gündüzden, kara kuvvetlerimizle işbirliği yapan hava kuvvetlerimiz düşmanın makineli birliklerine ve piyadesine darbeler indirmiş ve tayyare meydanlarını düşman tayyarelerine karşı hareketlerde bulunmuştur.

Şimdi tamamlanan haberlere göre, 23 temmuzda Sovyet hava kuvvetleri hava muharebelerinde ve yerde 58 düşman tayyaresi tahrir etmişlerdir. Bizim zayıflatmış 19 tayyaredir.

23/24 gecesi Alman hava akınında beş düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Moskovaya beşinci hücum
Moskova 25 (a.a.) — Dün gece de Alman hava kuvvetleri Moskova üzerine bir akın teşebbüsünde bulunmuştur.

Bu akın hakkında aşağıdaki Sovyet tebliği neşredilmiştir:
Düşman tayyareleri iki dalga halinde (Arkası sahife 3 sütun 4 te)

Askerî vaziyet

Alman taarruzlarının geçirdiği safhalar

**Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet**

Sovyet tebliği birkaç gündür umumiyetle Porkof, Polotsk, Nevel, Smolensk ve Zitimir istikametlerinde muharebeler olduğunu bildirmektedirler. İstikamet tabiri muayyen bir yer ifade etmediğinden muharebelerin cereyan ettikleri sahaları sıklıkla yarar. Sadece istikamet tabiri kullanıldıkça, tebliğlerde, sık sık mevki isimleri değişimince tabiriyle düşmanın ilerlemesiyle beraber saydığı fikri de verilmiş olur. Gerçi bu faydalar muvakkattir, fakat ne olursa olsun vaziyetin iyi gitmediği zamanlarda kullanılmaktan geri durulmamaktadır.

Almanlar, Stalin müdafa hattına 9 temmuzda taarruza başlayarak 11 temmuzda hattı Vitebsk'te yarmışlar ve 5 gün sonra yani 16 temmuzda 100 kilometre derinlikteki meşhur Smolensk şehrinin almışlardır. Şimdi ise bu tarihtenberi 9 gün geçmiştir ve Moskova bizzat bu şehirden 400 kilometre mesafede bulunduğu için Alman ordusu piyade ayağıyla günde 25 kilometre katetmiş olsaydı Sovyetler Birliğinin hükü-

met merkezine bu gün veya yarın girmesi icab ederdi. Halbuki Moskova meydan muharebesi, baş şehre ağır ağır fakat : daima yaklaşmak üzere, şimdi takriben 200 kilometre garbda cereyan etmektedir. Demek ki Almanlar Stalin hattını üç günde yarıdıkları ve 100 kilometre derinlikteki Smolensk 5 günde yarıdıkları gibi Smolenskin takriben 200 kilometre şarkına da 10 günde ilerlemişlerdir. Görülüyor ki tempo henüz ayndır.

Yani cephenin yarılması yerlerinden seri ve zırlı küt'aların ilerlere dalarak yüzlerce kilometre ilerlemeleri Rusya harbinde henüz vâki olmamıştır. Bu da Sovyet cephesinin tamamen bozularak büyük aralıklar peydâ etmesinden ve Sovyet ordularıyla zırlı arabaların çokluğundan ileri gelmektedir. Almanlar, son verdikleri heberlerde, Smolenskin şarkındaki muharebelerde etrafı çevrilen bir Sovyet yeraltı istihkâmının Alman istihkâm küt'aları tarafından dumana ve alevle boğularak mu-

Alman harb tebliği

Harekât plân mucibince inkişaf ediyor

Finliler Sovyet müdafa hatlarına ve Murnanks yoluna girdiler

Bug mintakasında Macarlar Sovyet küt'alarını bozdular

Berlin 25 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Bütün şark cephesi boyunca, harekât evvelinden tahmin edildiği gibi devam etmektedir. Bir kısmı anudane olmak üzere müteaddid muharebeler vuku bulmuştur.

Her gün mühim miktarda harb esirleri alınmakta ve harb malzemesi ihtinam edilmektedir.

Dün gece münferid harb tayyareleri Moskovanın şarkında ve Kremlin'in şimalinde bulunan askeri hedefleri bombardıman etmişlerdir.

Finler Sovyet müdafa hatlarına girdiler

Stokholm 25 (a.a.) — Rus mukavemeti 21 ve 22 temmuzda Ladoga gölünde kırılmıştır.

Fin taarruzu şimalden cenuba doğru, Tolopaer'iden tevcih edilmiş ve Ladoga gölünün şimalinde Sovyet müdafa hatlarına girmiştir. İleri yürüyüşü Ladoga gölünün şimalinden Olonet istikametinde devam etmektedir.

Suomosalmi mintakasında şarktan garba geçen kısmi terakkiler elde edilmiş ve Knittiparol işgal olmuştur.

Finler, Murnansk'a giden yolun Kem'e kadar olan kısmını işgal ediyorlar. Bu mevki mezkûr yolun üçte birisidir.

Macarlar Bug mintakasında Sovyetleri bozdular

Budapeşte 25 (a.a.) — Macar resmî tebliği:
Son günlerde mütemadiyen dümdar muharebeleri veren düşman küt'alarımız takip ederek şark istikametinde yüzlerce kilometre ilerlemişlerdir. (Arkası sahife 3 sütun 2 de)

Birkaç söz

Afifeye dair

Afifinin cenaze merasimini gösteren resme dünki gazetelerde gözünüz ilişti mi? Ellerini havaya açmış, tabutun içindeki kadıncağza gökten rahmet dileyen imanın karşısında tam dört kişi vardı: Bir çocuk, iki tanımadığım zat, bir de Behzad! Onlar da ellerini havaya kaldırmışlar, imanı taklid ediyorlardı.

Koyu taassub yıllarında, polislin çarşaf eteklerini santimetre ile ölçtüğü, erkekle kadını tramvayda bile yanyana oturmamış bir devirde, her türlü güçlüğü göze alarak sahneye çıkan ve oradan kulaklarımızı Türk kadınının o harikulâde türkçesini duyuran Afifeyi böyle mi gömmeliydik? Bu hazine unuttuğumuz son, onun neyleye uçuğunu bilmediğin ruhuna hitab ederiz:

— Sen büyük bir san'atkârdın Afife! Kadriyi takdir edemedik biz!

Demiyecğim. O belki fevkalâde bir san'atkâr değildi. — İlk defa olarak sahneye çıkmakla memlekette bir inkılâb yarattın! Sen olmasaydın Türk sahnesi ermeni şivesinden daha senelerce kurtulamayacaktı. Millî kültürümüze yaptığın hizmeti bir anıyanmadık!

Da demiyecğim. İnkılâblar ferdlerin değil cemiyetin mahdud. Afife olmasaydı, başka bir Türk kızı aynı cesareti göstererek sahneye çıkar ve oradan ermeni şivesi atıldırı. Tekâmül eden cemiyetin hayatında bütün bu inkılâblar zaruri olarak başlatılacak. Afife burada bir semboldür. Onun sağlığına veya hatırasına göstereceğimiz âlaka, bizim kendi içtimai bünyemize verdiğimiz kıymetin bir ölçüsü olacaktır.

Cenazesinde dört kişi bulunduğu için Afifeye „zavallı“ da diyemeyiz. Asıl zavallı bizi,

Şark cephesi harekâtından canlı bir levha: Alman piyadeleri Brest - Litovsk istihkâmına sokuluyorlar

Garb tarihinden Meraklı sahafeler 18 inci asırda bir haydud çetesi

Kızıl saçlı güzel Marion aşık-larından mürekkebe çetelerle ortalığı kasıp kavurmuştu

1735 senesinde, Fransanın, merkezi Pauet kasabası olan Carnouailles ve havalları bir kızı, garib garib hareketle-rinden kuşkulandırmıştı.

Marion, on sekiz yaşında, ipek gibi yumuşak, altın kadar kızıl, kucağı dolusu saçlı fidan boyu; çalır bir kızı. Bu meşhurlarına, şıklığı, kibir ve azamethin, zekasını ve cür'etini de ilâve etmek lâzım gelir. Marion, memleketi pek iyi bir sürete ashib oluyordu. Hanvigen adında triyeri bir delikanlı bir-likte, bütün civar kasabalarla kulan panayurları, pazar yerlerini doluyor, seyir satıcılık ediyordu.

Hanvigen'den başka, işsiz gündelikler-den, gençler, seraserlerden mürekkebe bir kafiye, Marion'un peşasından oradan oraya doluyordu ve güzelliği-ne mağrur, cür'etkârlığıyla etrafını susadurdu bu acayib kız, panayır edir-ları altında, hanılarda, maiyetindeki bu baldırı çıplak aya ile beraber oturup içki içiyor, her uğradığı kasaba halkına par-kan sarıyordu.

Arası çok geçmeden, bu seraser kafla-ların elinde sopalı, tabancalar görülmeye başladı. Her geçtikleri yerde bir zıvaz yapıyorlardı. Gerçi bu zavarlar, tencere hırsızlığı, ufak tefek kalp para sürçülüğü gibi, cüz'î şeylerdi. Lâkin, gün geçtikçe, faaliyetleri arttı, alaca-karantıkla, evlere girmeye, havaya sı-lâh boşaltarak herkesi korkutmaya, âlemin kesesinden, kendilerine şarab sı-yafeti çekmeye başladılar.

Şikâyetler gitide çoğalıyordu. Hükû-met faaliyeti geçli, alâhî askerler ge-tinin takibine çıktılar. Hırsızlardan ye-di taneisi tevkif ile hapsedildi, bunlardan üçü kağmağa muvaffak oldu. Kaşanlar arasında, Marion'un aşık olan Hanvigen de vardı. Diğer üçü beraset etti. Son iki taneisi de, asırlık idama mah-kûm oldular.

Marion yakalanmamıştır. Peşine topla-dığı yeni avanesine bir çete daha teşkil etmiş, Fauet civarında yağmaya baş-lamış. Kasabada kasabaya doluyor, rastgele her yerde gecliyor, yolları süzüyor, Hanvigen aleyhine şehadet e-denleri cezalandırıyor. Burjuvalara, asilzadelere satmak âdeti deşildi. Or-man kenarlarında, ıssız kılarda pus kurar, panayardan dönen isportacıları, ineğin satan çiftçinin kesesini boşal-tır. Tehdidine boyun eğip nesl var, nesl yoksa teslim denlere, Marion, bir tezkere verirdi. Bu sayede, her zaman, serbeste, soyulmadan dağlarda, kır-larda dolmak hakkını satın almış olur-lardı. Köyli ile iyi geçindiği için rahat ediyör, şikâyet meyan vermiyordu.

Marion'da «şeytan tüyü» denilen has-sa vardı. Bilhassa erkekler, onun cazibe-sine kapılıyorlardı. Emri altında ka-çeteye girmek isteyenlerin haddi hesabı yoktu. Kendisini düşünlerek davet eder-lerdi; pazara giden köylüler, ona yolda tesadüf edecek olsalar, atlarının terk-i-sini emrine amade kılardı, bu sevinli hayduda yaya yürütmezlerdi.

Bu hal, böylece, tam on sene devam etti. Hanvigen, hapisten kaçtıktan son-ra, çeteye ilühak etmiş, eski faaliyetine gene atılmıştı. Fakat, 1746 yılında, bir akşam, bütün çete, bir gıfıllık vur-patışın, çaloyanın eğlenmekle meşgul-ken, bir zaptiye baskınına uğramış, Ma-rion ve çete efraından dördü, iplerle kısıvrak bağlanarak Rennes şehrine götürülmüşlerdi.

Muhakeme uzun sürmedi. Hâkimler, Hanvigen'in idamını münasib gördüler ve bu tehlikeli soyguncuyu asavdılar. Marion, biraz daha uzur kurtuldu. Be-yaz omuzuna bir «V» damgası vuruldu, yarbeline kadar çıplak olarak sokak sokak dolatıldı, döşörtü ağzlarında kur-bacıyla dayak yedi. Sonra, «Bir daha bu havallere say basarsan, müebbed hapse gidersin» ihtarile, serbest bırakıldı.

Marion, yakayı sıyrık saymaz, Hanvigen'den doğrudan ilki çocuğunu ölü-ne, çetesi efrağını peşine takip, bir ke-re daha dağ havası almaya çıkmıştı. Bu seferiki çete, münhasıran âşıkardan mürekkebedir.

Bunların arasında, bir topal, bir tek göz, bir de kambur vardı. Hanvigen-den inihlâl eden baş âşıkla da, şim-di, Jeannot isiminde, on dokuz yaşında, yakışıklı bir delikanlı tayin edilmişti. Bu gene âşık, haydutluğun sımsıl tu-zaklarını, otuz yaşındaki metresinden dahi iyi biliyor, geçmekli, yollara in-gerekte süvarileri yere devirip soymak-ta, kilselere girip fane kutularını bo-saltmakta yekta olduğunu her gün is-pat ediyordu.

Bilhassa kilselere yapılan bu teaca-rız, memleketi nefret uyandırır. Zapti-yeler tekrar dağlara düştüler ve Jeannot yakalandı; Marion, gene kaç-mağa muvaffak olmuştu. Fakat, üçün-cü çocuğunu hâmile idi. Bir kasabaya sığınmış, çocuğunu dünyaya getirdiği gün de zaptiyelerin eli, yakasına ya-pıştı.

Lâkin Marion'un bir kere daha kur-tulması mukarrerdi. Hakikatte verilen sürgün kararına rağmen, memleketi kalmaya muvaffak olmasa, etrafta de-dikodular çıkmasına sebeb oldu. Hay-dud kadının, nüfuzu kimselerle münasebeti olduğu rivayeti aktıktan sonra doluyor, bütün memleketi, büyük bir

Toplayan: Hamdi Varoğlu

Sehir haberleri

Asker ailelerine yardım kanunu

Lâyiha yakında Vekiller Heyetine sevk olunuyor

Alman haberlere nazaran asker aile-lerine yapılacak yardım karışlığını te-min etmek üzere Dahiliye Vekâletince hazırlanan kanun lâyihası Vekiller He-yetine sevk olunmak üzere. Bu lâyi-haya nazaran elektrik, havagazi, tram-vay ve vapur tarifelerine birer kuruş zammedilmektedir. Ayrıca gümüşlerde alınan Belediye hissesine de bir miktar zam yapılabilir. Bundan başka askerlikten tecil edilenler ilk defa 25 bilâhare de her ay beşer lira vererek suretile bu yardıma iştirak edecekler-dir.

Bir Alman ticaret heyeti geldi

Bir Alman ticaret heyeti sehrimize gelmiş ve temaslara başlamıştır. Heyet evvelce de sehrimize gelmiş olan Fal-muth Yanssen ve Wilhelm Hochgrab'den mürekkebedir. Alman ticaret heyeti aza-ları dün âlakarda resmi makamları zi-yaret etmişlerdir. Heyet yarın Anka-raya hareket edecektir.

Taksiler serbest

Tek ve çift numaralı gözünüde tu-tulmaksızın taksi otomobillerinin ser-beste işlemelerine dair olan kararın Resmi Gazetede çıkması üzerine bun-ların kâfisi bu günden itibaren işleme-ğe baslayacaklardır. Bu günden itibaren 400 taksi yerine 800 taksi çıkacaktır.

Ticaret Borsasının yeni idare heyeti

Ticaret Borsasının yeni idare heyeti intihabı dün Borsa salonunda yapılmış-tır. Tasnifte intihabı Nur Közbekoğlu, Şerefeddin Alemdar, Mehmed Kınacı, Hilmi Gürcan, Nefiz Özalp, Nureddin Baban, Edeleddin Tekiner'in kazandığı anlaşılmıştır. Ticaret Odası namına da bu heyete Murat Fortin ve Kerim Attar iştirak edecektir.

Kahvenin serbest satılma-sına karar verildi

Şehrimize çok miktarda kahve geldi-ginden badema kahve satımının serbest yapılması kararlaştırılmıştır. Yalnız kur-u-kahvecilere verilerek kahveler menur-ların kontrolü altında geçilecek ve faz-la fiatla satılmayacaktır. Ağustosun it-baren yeni gelen kahvelerin tevsiine başlanacaktır.

Çuval içi karışıklıktan kurtulmıyor

Çuvalcılar namına bir heyet dün Fi-at Murakabe Komisyonuna müracaat ederek Fiat Murakabe Komisyonuna kullanılması çuvalar için konulmuş olan 56 kuruş fiat üzerinden çok verem-iyeceklerini bildirmişlerdir. Bu vaziyet-te çuval içi tekrar karışık bir şekil al-mıştır. Pazartes günü toplanacak Fiat Murakabe Komisyonunda tekrar bu mevzu üzerinde görüşülecektir.

Hayırsever bir Türk kadını

Kapanızade ailesinden İzmirli Bayan Naciye bir müddet evvel Taksimdeki Alman hastanesinde vefat etmiştir. Bu hayırsever Türk kadını vefatından ev-vel bir vasiyetname bırakarak İstanbul-da emlaklarını Haseki hastanesinde Akıl Muhtar pavyonuna ve İzmirdeki emlak-ları da İzmir hastanesine bırakmıştı-bildirmiştir. Bayan Naciyenin İstanbul-da emlaklı 60.000 lira kaymetinde gay-riminkeldir. İzmirdeki emlaklarının mi-ktarı malum değildir.

Kısa Haberler

★ Dünkü Belediye kontrolü emasa-nı-da Beyoğlu kazası dahilinde beş firin-da 638 kilo tartısı noksan etmek musa-de edildi, fırıncılar hakkında ceza-zabit tanzim edilmiştir.

★ İlk mekteb çocuk kamplarında bulunan talebeler, kamp sonu olmasa münasebetle, dün saat 15.30 da Fener mesiresinde umumî bir eğlence tertib etmişlerdir.

Eğlencelerde Vall ve Belediye reis-i Lütfi Kırdaş, Parti başkanı Resad Mi-maroğlu, Vekâlet umumî müfettişleri, Maarif erkânı ve talebe velileri davetli olarak bulunmakt.

★ Güzel San'atlar Akademisi mü-dürü Bühran Toprak dün Ankaradan gelmiştir.

Sevgilin,

Sana bu satırları yazarken se-nelerdenberi kalbini bir menenge ağı-rığı ile ezen büyük azabdan kurtuldu-ğumu ruhumun yeniden sükün ve ra-hata kavuşacağını düşünerek şimdiden tatlı hayecallara sarılıyorum.

Müfik ve yüksek kalbimin affedebilen husus, getini bilmesem tühüm edersin ki bu mektubu yazmak cesaretini ken-dimde bulamadım. Hacısını müdrik - biraz geç de olsa - yaptığının ne-demet etmiş bir insanı, bahusus vakile-e en güzel sadet günlerini beraber ge-çirdiğin erkeğini affedecine hiç şüphe etmiyorum.

Biliyorum. Ben çok kabahtım, hatta günahkâr bir mahkûmum. Yalnız, seni temin ederim ki nankörlüğünün ceza-sını ıstırahâ seneler, çektiğim üzüntüler kat kat ödedi.

Evlenmişim zaman ikimiz de çok genetik değil mi Nadide? Ben Akade-mi'ni henüz bitirmiş, ilk sergiye sönük bir imza, basit bir kaç tablo ile iştia-rah etmişim. İstikbalim ümidim yoktu. Çok fakirdim. Fakat sen mütemadi-zen beni teşci ediyör, kısa zamanda san'atın en yüksek zirvelerine çıkabi-

Kızıldorunun mu-kavemeti hakkında birbirine zid iki dü-şünce vardır; iki hasmı kampa ge-len bu mütalesaların tamamlı aykırı olmasa pek tabiidir. Şimdi, ortada dolayan iki aykırı mü-taleaya göre,

1 — Kızıldoru, Almanların tahminlen-den çok daha iyi mukavemet etmekte-dir.

2 — Bilâkile Kızıldoru, sayıca ve mal-zemece Almanlardan üstün olmasa duhi-misavi bir vaziyette bulunmasına rağmen yenilmektedir.

Birinci iddiada bulunanlar, Alman-ların ıltı ve nihayet sekiz haftada Sov-yetler mağlûb edebildiklerini söyledikleri halde, dört haftadır Kızıldorunun bütün hücumlarına mukavemet ettiğini, geri ge-kilmekte beraber hezimete uğradığını söyliyorlar.

İkinci iddiadan sahipleri, muazzam Sovyet kuvvetlerinin 22 haziran'danberi mütemadiyen mağlûb olarak bazı nokta-larda 700 kilometre ıstırahâ ettiğini, iki Rus müdafaa hattının yarıldığını, yüz binlerce esir alındığını, azim miktarda tah. tıyyare, top tahrib vaze ıktınan edildiğini ileri sürüyorlar.

Bu aykırı iddiaların ikisi ortasını bu-larak hakikate yaklaşılmaz. Kızıldoru ilk meydan muharebele-rini kaybederek geri çekilmiş, herhâl Sovyetler topraklarına intikal etmiş-tir. Fakat Kızıldoru, bu satırların ya-zıldığı güne kadar, kat'i bir mağlûbi-yete uğramamış, hezimet içinde inihlâl etmemiştir. Gerçi, Almanlar, 22 temmuz tarihli resmi tebliğlerinde «Alman ve mütefik kuvvetlerin yarma harekâtı sayesinde Sovyet müdafaa cephesi in-hilâl uğramış, düşman gruplarına a-darındaki ırtibat kestirilmiş. Şiddetli bir mahallî mukavemete ve anıunda mukabil hücumlara rağmen, düşman kuvvetlerinin, merkezi kumandanlığın-da eser kalmamış gibi görünüyorsa» denilmektedir. Bu de henüz bir inihlâl tam manasile tahakkuk etmemiştir. Demek ki Kızıldoru, hâlâ mukavemet etmek-tedir. Bu mukavemetin başlıca sebeb-leri şunlardır:

1 — Her iki ordu, sayıca ve mal-zemece, en az müsavirdir; hatta Alman-ların yanında. Rumenlerin, Finlerin, Macarların, Slovakların bulunmasına rağmen, Alman karı, bilhassa hava kuv-vetleri hem İngilizlere, hem Ruslara karşı harbettikleri için, Kızıldorunun sayı üstünlüğüne sahip olmasa da muh-temeldir.

2 — Sovyetler, bir harbenberi istilâ ettikleri memlekelerin hududu gerisin-de yaptıkları yeni hat, öteki kendî eski sınırları arasında uzun zamandanberi vücutte getirdikleri Stalin hattı olmak üzere, iki müstahkem müdafaa hattına dayanarak harbettiler. Bu iki müdafaa hattı arasında geniş arazinin de faal bir müdafaa için hazırlanmışa şüphe yoktur.

3 — Almanlar baskın şeklinde taar-ruza geçtikleri zaman, Sovyetler, harbe hazırlandı; bundan evvelki yazımızda uzun uzadıya izah ettiğimiz gibi, ancak köprüyü geçinceye kadar devam edecek olan gayritatibî bir dostluk ve ademi te-cavüz paktı ile birbirlerine bağlanmış olmalarına rağmen, iki taraf da bir-birinin hasmı idi ve iki taraf da ayla-randanberi birbirine karşı büyük mikyasta askerî hazırlıklar yapıyorlardı. Kızıl-ordunun Almanlara karşı 120 timenten çok fazla asker yığmış olduğu hakkında, evvelce çıkan gayıların doğru olduğu artık anlaşılmıştır. Çünkü Alman or-duları, hududu geçer geçmez her tarafa çetin bir mukavemetle karşılamışlardır. Böylece Alman baskını, sevkölceyi de-ğil; sadece tabiiyevî olmuştur. Sovyet-lerin, daha evvel gizli gizli seferberlik yaptığını şüphe yoktur.

4 — Sovyetler Birliği erkânı, geçen Büyük Harbe Çarlık ordusunun silâh ve malzeme bulamıyarak yenildiğini bildikleri ve kapitalist devletlerin Sov-yet Rusyaya taarruz edeceklerinden en-dişe ettikleri için Sovyet harb sanay-i-ni fevkalâde genişletmişler, havacılığa da çok ehemmiyet vermişlerdir. Onlar, hem Almanların askerî dehşasına inan-dıkları, hem de günün birinde Almanya ile harbedeceklerini bildikleri için, Al-man harb makinesini gayet yakından tektik ediyorlar, Alman usullerine göre müdafaa ve taarruz harbi yapmağa ha-zırlanıyorlardı. Almanya yeniden silâh-lanmağa başladıkdan sonra, Alman ge-nelkurmayının «top yekûn harbe ve «yıldırım harbi» denilen mücadele sis-temlerini Kızıldoru geferi de benim-

Küçük hikâye

Aşk ölünce...

Perihan Parla

lecek kabiliyette olduğumu ısrarla tek-larlıyör, bütün tekin kudretini kulla-narak beni ağıtlı çalışmağa, yılmadan, yorulmadan bağladığım yolda devam-teyiç ediyordun. Nihayet gayretlerin semere verdi ve ben meşhur oldum: Yalnız kendi tablolarımın teşhir edi-ldiği sergiler açıyor, ayrıca Avrupa ekspozisyonlarına da iştirak ediyordun. İsimim millî hududları aşmağa başla-mıştı.

Maalesef bu yükseliş gittikçe başımı döndürüyor, binbir mahrumiyete kat-lanarak istikbalimi hazırlayan ellerin sahibini ihmal etmek insafsızlığını gö-steriyordun. Her ve şöhretin verdiğ-i sersemlikle, etrafına saran taktikrâklar arasında seni menfur kaybetmişim. Eve-ge geliyor, seferime verilen ziyafet-lere yalnız gitmeği tercih ediyordun. Ufak tefek maceralarım da eskik ol-muyordu. Bir cümle ile insanlığımı u-

GÜNÜN MEVZUU Kızıldorunun mukavemeti etrafında

Yazan: **Abidin Daver**

si mensublarının art-tığına şüphe yoktur. Bütün bu tafsilât Kızıldorunun Çar-lık ordusu gibi ko-layca inihlâlâ müsâid olmadığını gösterir. Fransız ordusunda komünistler, muhalif bir parti olarak orduya ve vatana ihanet ettikleri halde, Kızıldoruda komünistler, ordunun esas unsuru teşkil etmektedir. Parti men-subu olmayanlar da, başka hiç bir parti olmadığı için umumiyetle orduya ve Sovyetler Birliğine karşı ihanet duy-gularla hareket etmiyorlar. Rus ırkından olmaları geline, onlar arasında da milliyet hislerini zayıflatacak surette komünist propagandası yapılmıştır.

Esasen, bir ordunun dahilen inihlâl etmesi için, üstüste, büyük mağlûbiyet-lere ve hezimetlere uğraması lâzımdır. Nitekim Kızıldoruda nazaran, manevi birliği ve bağlılığı daha zayıf olan Çar-lık ordusu, ancak mütevalî mağlûbiyet ve mahrumiyetlerden sonra inihlâl et-miştir.

6 — Kızıldoru, maneviyat bakımın-dan da harbe çok iyi hazırlanmıştı; muvazzaf ordunun büyük ekseriyeti, Sovyet Rusyada en iyi bakılan ve hâ-kim sınıf olan ameleden mürekkebedi. 1917 denberi yetişen gençlik ihtilâl ge-nelidir ve komünistler. Çarlık rejimine bağlı olanlar çoktan tasfiye edilmiş-tir. 1917 de 20 yaşında olanlar, şimdî 44 y-şındadırlar. Sovyet Rusyada ise asker-lîk hizmeti 17 yaşında başlar ve 40 ya-şı ile beraber biter. Demek ki bugün harbeden orduda, yalnız komünist ter-biye almış ve yeni rejim zamanında yetişmiş insanlar vardır. Bu genclere ise kapitalist rejimlerde ıstırahâ çeken amele arkadaşlarını kurtarmak ideali aslanmıştır. Sonra Sovyet Rusya as-kerlik kanununda «Sovyetler Birliğinin silâh müdafası, yalnız işleyenlere e-manet edilebilir» kaydı mevcuttur. Bu-radaki işleyenler sözü çalınanlar de-mektir. Çalışmayanlar silâh verilemez; onlar geri hizmetlerinde kullanılır. Büt-ün bu çalınmayanlar Çarlık devrinin artıklarıdır.

Kızıldoru mevcudunun 1934 te yüz-de 49.5 i komünistlerden, yüzde 50.5 i hiç bir partiyi mensub olmayan un-surlardan mürekkebedi. Subayların yüz-de 71.8 i komünist partidandın, yüzde 28.2 si partizandı. 1934 hasındanberi bu nisbetlerin değiştiğine ve komünist parti-

lanın çok müessir olmalarına rağmen, bugünkü şartlar içinde, bir harbi kat'i neticeye götürecek kudrette olmadıkları görülmektedir. Şu halde harbi, yalnız tayyare bombardımanları ile bîmeke-kalmamak. bu mücadelenin Yüz Sene harbine benzetmesini istemek demektir.

Merhum Hakkı Akdikin cenazesi

Aşağıda merhumun cenazesi nakledilirken, yukarıda son yarı üstadlarımız Tuğrakey Hakkı, Hacı Nuri ve Necmeddin, merhum Hakkı Akdikin ruhuna dua ediyorlar

Vefatını dün teessüre yazdığımız, Güzel San'atlar Akademisi Tezini Yan Profesörü meşhur hattat Kâmil Akdikin cenazesi dün büyük merasimle kaldı-rılmıştır. Cenaze merasiminde Akademi profesörleri, eski hattatlar, merhumun dostları, ailesi erkânı ve talebeleri bulunmakt.

Cenaze saat 11.30 da Fatihate Gelenbevi orta mektebi karşısındaki evinden kaldırılmış ve talebinin elleri üzerinde taşınarak Eyüb mezarlığında hazırlanan ebedi istirahatgâhına tevdi edilmiştir.

HEM NALINA MIHINA

Yüz Sene harbine nazire mi?

D ünkü gazeteler, İngiliz tay-yarelerinin Alman muharebe kruvazörleri Şarnhorst ile Gınayzenay'a tekrâ hücum ettiklerini bildirirler. Fakat aylardanberi sık sık duyarak artık alıştığımız bu bombala-ma hâdis ve haberinde bu defa bir yenilik var. Her ikisi de Brest limanında bulunan bu harb gemilerinden birincisi, Brest'ten çıkması ve başka bir limana ilticaya teşebbüs ettiği sırada hücumu uğramıştır. İngilizlere göre zırh delici bombardan biri gemiyi isabet etmiştir.

Bu habereki yenilik, İngiliz tayya-releri tarafından bilmen kaç defa bom-balanı ve Brest limanından kaçmaya-cak hale getirildiği bildirilen Alman muharebe kruvazörlerinden birinin bu limanı terk edebileceği bir halde bulun-duğunu anlaşılmış olmalıdır. Demek ki şimdiye kadar yapılan bomba hü-cumlarındaki tam ve yarım isabetler, bu iki harb gemisinden birini, denize çıkarmayacak hale getirmemiştir. Bu sayede Almanlar Şarnhorst'un yarala-rını tamir ederek onu, Brest'e komu-denilen La Palice (Lâ Palis) limanı-na götürmek imkânını bulmuşlardır. Evvelâ şu noktayı kaydedelim ki bu Lâ Palis limanı öyle denildiği gibi Brest'in kapı komusu bir yer değildir; Brest'ten takriben 450 kilometre daha ce-nubdardır. Demek ki Şarnhorst Atlas Okyanusunda 450 kilometre mesafe ka-tede bilecek kadar iyi bir halde bulu-nuyordu.

Su halde, tayyare hücumları, bu Al-man muharebe kruvazörünü batırma-dığı gibi esaslı surette de tahrib edile-memiştir. Her halde, tamiri kalî bazı hasarları uğratmış kabul etmek lâz-ımdır; çünkü hiç yaralanmasaydı Brest kapısında aylaoca yatmadan oradan ayrılırdı. Bu itibarla kalî tamir edile-bilecek surette hasara uğramıştır. Hal-buki propagandası, bize, bu gemilerin ka-rarlı bir daha Brest'ten çıkamayacak ka-dar ağır yaralandıklarını söylemiştir.

İkinci ve asıl mühim nokta şudur: Bu hâdis, bize zırhlıların tayyare bomba-larına karşı en iyi dayanan harb gemi-leri olduğunu bir defa daha ve kat'i-yetle ispat etmiştir. Bu Alman muha-rebe kruvazörleri, limanda iyi muha-reza altına alımlıkları için tayyareler tarafından torpilleniyorlardı; bunlara karşı yalnız bomba hücumları yapı-lıyordu. Pike yaparık alımlardan atlan il-filâk bombaları, bu yeni gemilerin ka-lın güverte zırhlılarına nüfuz edemiyor, yüzü fevkalâde kusurları yaralıyordu. Zırh delici bombaları ise zırh delil-meleri için alımlardan değil, yüksekten atmak lâzım geliyordu. Yüksekten atın-ca da tam isabet ihtimali çok azalıyor-du. İşte bu yüzden, birçok defalar hü-cuma uğrayan Şarnhorst bir daha de-nize çıkamayacak kadar tahrib edile-miştir.

Bu hâdis, bize, hava bombardman-larının çok müessir olmalarına rağmen, bugünkü şartlar içinde, bir harbi kat'i neticeye götürecek kudrette olmadıkları görülmektedir. Şu halde harbi, yalnız tayyare bombardımanları ile bîmeke-kalmamak. bu mücadelenin Yüz Sene harbine benzetmesini istemek demektir.

Kesme şeker tevziine başlanıyor

Ticaret ofisine haricetin Mersine geti-rilen kesme şekerlerin satışına şeker şir-keti tarafından başlanmıştır. Şeker şir-keti bu günden itibaren küh şeker sipa-rislerini kabul etmektedir.

Kavgacıların muhakemesi

Evvelki gece Bakırköyde bir ahiş kazinosunda üç kişi arasında kavgla olmuştur. Bu sırada tabanca atılmış-tır. Meşhud suç kanununa göre açılan davaya, dün hakimiyet, İstanbul İkinci aslye ceza mahkemesi, bu üç kişiden Sürrinin, Ömeri korkutmak maksadile havaya kurşun atıldığı için on iki gün hapsine, Osmanın, Sürrü tarafından elinden alınıp kullanılan bu tabancayı ortaya çıkardığı için üç gün hapsine karar vermiştir. Üçüncü şahıs olan Ö-mer, tabanca paltan Sürrü'yi bu sırada göğsünden ittiği için, Sürrü de-nize düşmüştür. Fakat, Ömerin bunda kasdı ve başkaca da suçla alakası gö-rülmemiş, o da beraset etmiştir.

CUMHURİYET

Nişan 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye	Haric
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar nesredilsin edilmisin lade edilmis ve zıvandan meş'uliyet kabul olunmaz.

Kısa haberler

Ekka, havaya yeniden avdetimin başlan-gıcı olacaktır.

Nedamet gözyaşları ellerinden, göz-lerinden öpüyor, seni iştiayla bekli-yorum.»

Sevgilin,

Sana bu satırları yazarken se-nelerdenberi kalbini bir menenge ağı-rığı ile ezen büyük azabdan kurtuldu-ğumu ruhumun yeniden sükün ve ra-hata kavuşacağını düşünerek şimdiden tatlı hayecallara sarılıyorum.

Müfik ve yüksek kalbimin affedebilen husus, getini bilmesem tühüm edersin ki bu mektubu yazmak cesaretini ken-dimde bulamadım. Hacısını müdrik - biraz geç de olsa - yaptığının ne-demet etmiş bir insanı, bahusus vakile-e en güzel sadet günlerini beraber ge-çirdiğin erkeğini affedecine hiç şüphe etmiyorum.

Biliyorum. Ben çok kabahtım, hatta günahkâr bir mahkûmum. Yalnız, seni temin ederim ki nankörlüğünün ceza-sını ıstırahâ seneler, çektiğim üzüntüler kat kat ödedi.

Evlenmişim zaman ikimiz de çok genetik değil mi Nadide? Ben Akade-mi'ni henüz bitirmiş, ilk sergiye sönük bir imza, basit bir kaç tablo ile iştia-rah etmişim. İstikbalim ümidim yoktu. Çok fakirdim. Fakat sen mütemadi-zen beni teşci ediyör, kısa zamanda san'atın en yüksek zirvelerine çıkabi-